

Miljø- og Energiudvalget

Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 03.09.2014

Punkt 13.

Anbefaling: Indsatsprogram for vandløbsindsats (2. vandplanperiode).

2014-17535.

Miljø- og Energiforvaltningen indstiller, at byrådet godkender:

- Det fremlagte indsatsprogram for Aalborg Kommune, som indgår i det samlede indsatsprogram for oplandet til Limfjorden.
- Supplerende indsatser i Aalborg Kommune, og
- Indsatsprogrammet for Nordlige Kattegat/Skagerak ikke indeholder indsatser i Aalborg Kommune.

Sagsbeskrivelse

Indledning

Punktet skal ses i sammenhæng med Miljø- og Energiudvalgets møde den 5. februar 2014 (punkt 5) *Etablering af Vandråd.* og Miljø- og Energiudvalgets møde den 19. marts 2014 (punkt 9), *Godkendelse af sammensætning og kompetencer i Vandråd Limfjorden.*

Baggrund

Rammerne for udarbejdelse af indsatsprogram for vandløbsindsatsen meldte Staten ud den 7. april 2014. Den foreløbige samlede økonomiske ramme i anden planperiode er på 696 mio. kr. Naturstyrelsen vurderer, at rammen på 696 mio. kr. kan finansiere en indsats, der svarer til en forbedring af de fysiske forhold på 1.600-2.200 km vandløb ved en omkostningseffektiv anvendelse af virkemidlerne i virkemiddelkataloget. Heri indgår såvel strækningsbaserede virkemidler samt fjernelse af 180-250 spærringer og ca. 40 okkerindsatser. Indsatsen vil derfor som minimum skulle sikre en god tilstand på 1.600 km vandløb.

Aalborg Kommune har arealer i henholdsvis Limfjorden og Nordlige Kattegat/Skagerak. Aalborg Kommunes opland til Nordlige Kattegat/Skagerak er meget lille.

For hovedvandopland Limfjorden betyder det, at den økonomiske ramme for anvendelse af virkemidler til forslag til konkrete indsatser udgør 125,6 mio. kr. og skal dække forslag til en indsats, der sikrer god tilstand på minimum 311 km vandløb, herunder fjernelse af 37 spærringer og anvendelse af 2 okkerindsatser i anden planperiode. De 311 km vandløb udgør ca. 18 % af de vandløbsstrækninger, som i basisanalysen for anden generations vandplanerne er udpeget som værende i risiko for ikke at opfylde målsætningen i 2021.

Miljø- og Energiudvalget

Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 03.09.2014

Indsatsniveau og økonomisk ramme er fordelt forholdsmæssigt mellem hovedvandoplandene på baggrund af det samlede indsatsbehov. Indsatsbehovet er vurderet på baggrund af basisanalysens risikovurdering, der blev offentliggjort i februar 2014.

Forslaget til indsatser for hovedvandopland 1.2 Limfjorden skal sammensættes på baggrund af de virkemidler med tilknyttede standardpriser, der fremgår af det virkemiddelkatalog, som Staten stiller til rådighed. Der kan foreslås indsatser til en sammenlagt værdi, svarende til maksimalt den ovenfor udmeldte økonomiske ramme for hovedvandoplandet.

Aalborg Kommune har mulighed for – ud over at foreslå indsatser svarende til den udmeldte økonomiske ramme for hovedvandoplandet – at foreslå yderligere indsatser til gennemførelse i anden planperiode.

Den endelige vandløbsindsats fastlægges, når den samlede indsats på alle områder for anden planperiode kendes ultimo 2014.

Inddragelse af Vandråd og arbejdsgrupper

Prioritering og koordinering af indsatsplanlægningen på tværs af kommunegrænser har fundet sted i Limfjordsrådets regi. Interessentinddragelse er foregået gennem Vandråd Limfjorden, som har fungeret som rådgivende udvalg ved drøftelser af indsatser og prioriteringer.

I de fleste kommuner, herunder Aalborg, har der desuden været nedsat arbejdsgrupper til at supplere interessentinddragelsen på mere lokalt plan. Det er forvaltningens vurdering, at det har været et godt og konstruktivt samarbejde med arbejdsgrupperne i Aalborg Kommune.

Forslag til indsatsprogram for oplandet til Limfjorden

På baggrund af prioriteringsprincipper foreslået af Vandrådet er indsatser udskudt til 3. vandområdeplanperiode. Vandrådet har bl.a. anbefalet, at der i arbejdet prioriteres større projekter og færre små projekter med fokus på virkemidler som ”groft materiale” (sten og grus). Antallet af kilometre vil dermed blive reduceret samtidig med, at helhedsprojekterne opprioriteres.

På den baggrund indstillede Vandråd Limfjorden et scenarie 1, hvor der er indsatsplanlagt for ca. 125.6 mio. kr. til etablering af ca. 500 km vandløb, fjernelse af 53 spærringer og etablering af 2 okkerrensaneanlæg. Resultatet er, at der i dette scenarie stadig indgår 3 projekter, hvor det mest omfattende virkemiddel ”ådalsprojekter” anvendes. Disse projekter er beliggende i henholdsvis Lemvig (Fald Å), Vesthimmerland (Halkær Å) og Brønderslev Kommune (Nørreå).

På mødet den 27. juni 2014 godkendte Limfjordsrådet indstillingen fra Vandrådet for Limfjorden. Notat vedlagt som bilag.

Aalborg Kommunes andel af det samlede program

Miljø- og Energiudvalget

Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 03.09.2014

Den samlede indsatsplan for Limfjordsoplandet omfatter følgende indsatser i Aalborg Kommune (se kort bilag):

- Fjernelse af 4 spærringer (2 stk. henholdsvis i Øster Å og Dybvad Å)
- Restaurering, der giver målopfyldelse for 36 km i henholdsvis Hasseris Å, Øster Å, Vår Å og Munkbæk.

Økonomien for disse indsatser udgør 14 mio. kr. af planlægningsøkonomien på de i alt 125,6 mio. kr. til indsatser i oplandet til Limfjorden. De 14 mio. kr. fordeler sig som følger:

- 4,2 mio. kr. - fjernelse af spærringer
- 2,2 mio. kr. - udlægning af groft materiale / plantning af træer
- 7,6 mio. kr. - genslyngning, udskiftning af bundmateriale og restaurering af hele ådale

I forhold til pejlemærke for Aalborgs forholdstal på henholdsvis km og kr. er tallene henholdsvis 38,3 km og 15,5 mio. kr.

Ved fjernelse af spærringer har Aalborg Kommune prioriteret, i overensstemmelse med anbefalingen fra Vandrådet, at fjerne spærringer nedstrøms fra. De 4 spærringer ligger alle langt nede i henholdsvis Øster Å og Dybvad Å og åbner dermed op for adgangen af fisk og smådyr til mange km ovenfor liggende vandløb.

Ved prioritering af restaureringer ligger udvælgelseskriterier tilsvarende inden for anbefalinger fra Vandrådet. For alle de valgte vandløb gælder, at indsatserne gennemføres i vandløb, hvor der ikke er tvivl om den overordnede målsætning.

For Hasseris Å og Øster Å gælder, at indsatserne planlægges i sammenhængende vandløb, hvor vandløbssystemer gøres færdige. Ved restaurering af Vår Å er lagt vægt på, at vandløbssystemet har stort potentiale som ørredvandløb, samt at stor del af vandløbet ligger inden for Natura2000 område. Tilsvarende er Munkbækken et vandløb med potentiale som ørredvandløb, og hvor spærringer fjernes i 1. planperiode, dog indgår dette vandløb i indsigelse mod 7 lokaliteter, hvor indsatsen vandløbsrestaurering udgår, jfr. Miljø- og Energiudvalgets møde den 20. august 2014 (punkt 14) *Høring af Vandplan for Limfjorden og vandplan for Nordlige Kattegat og Skagerrak.*

Indsatsprogram for Nordlige Kattegat og Skagerak

Hovedvandoplandet Nordlige Kattegat/Skagerak omfatter 10 kommuner, herunder Aalborg Kommune. Aalborg har deltaget i den politiske følgegruppe, der blev oprettet i tilknytning til Vandrådet for Nordlige Kattegat og Skagerrak.

På baggrund af den udpegede fordeling af risikovandløb og spærringer har Aalborg sammen med Randers, Mariagerfjord, Læsø, Jammerbugt og Thisted Kommuner tilkendegivet, at de ikke ønsker at være en del af indsatsprogrammet for Hovedvandopland Nordlige Kattegat og Skagerrak. Det er forvaltningens vurdering, at kommunens andel af de samlede udpegninger er meget lille.

Miljø- og Energiudvalget

Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 03.09.2014

Både Vandråd og den politiske følgegruppe bakker op om ovennævnte, og det udarbejdede forslag til indsatsprogram afspejler den udpegede fordeling af risikovandløb og spærringer imellem de 4 kommuner. Indsatsprogrammet for Nordlige Kattegat og Skagerak er vedlagt til orientering.

Supplerende indsats i Aalborg Kommune

Udover at foreslå indsats svarende til den udmeldte økonomiske ramme for hovedvandopladet har Staten givet mulighed for at foreslå yderligere (omkostningseffektive) indsats til gennemførelse i 2. planperiode. Der er fra Naturstyrelsen ikke udmeldt andre kriterier end ”mere af det samme”, det vil sige, at de enkelte kommuner har mulighed for at foreslå indsats, der ikke ”blev plads” til i det samlede indsatsprogram.

Det er forvaltningens vurdering, at det vil være relevant at foreslå Romdrup Å system som supplerende indsats. Romdrup Å er udpeget med risiko for manglende målopfyldelse, men ikke prioriteret til at indgå i indsatsprogrammet for Limfjorden.

Romdrup Å og de udpegede tilløb ligger i et fladt område. Der er mange regnvandsbetingede udløb, som gør vandløbene hydraulisk overbelastet, og området er et af de 6 indsatsområder i klimastrategien. Området er omkranset af byområderne Gistrup, Klarup og Aalborg Øst. Aalborg Kommune arbejder for tiden med en ny overordnet strukturplan for området, da der er mange udviklingsmuligheder og interessekonflikter, herunder Aalborg Havn, bygning af nyt sygehus, etablering af Egnsplanvej og anden byudvikling.

Da ændret vandløbsvedligeholdelse ikke længere er et virkemiddel i vandplanen, skal der ske en restaureringsindsats for at opnå målopfyldelse. Ud fra de ovennævnte problematikker er det forvaltningens forventning, at enkle/billige virkemidler, som udlægning af groft materiale, ikke alene vil være i stand til at bringe vandløbet til målopfyldelse. Forvaltningen foreslår derfor en kombination af virkemidlerne som *genslyngning kombineret med afvandingsforanstaltninger, restaurering af hele ådale samt udlægning af groft materiale*. Der er lavet et skøn over fordeling af virkemidlerne. Den optimale løsning vil fremkomme som resultatet af en såkaldt forundersøgelse, der er første step, såfremt indsatsen i Romdrup Å kommer med i Statens endelige program for vandløbsindsatser. Indsatsen forventes at give målopfyldelse på 16 km vandløb, og prisen med de valgte virkemidler er 11,8 mio. kr.

Forvaltningen foreslår, at der også reserveres et beløb til restaureringsprojektet med fjernelse af spærring ved Vidkær Dambrug. Der er tidligere ansøgt om tilsagn til projektet, som dog ikke har vist sig muligt at nå inden for tilsagnet korte tidsfrist. Såfremt Staten vælger ikke at tildele Aalborg Kommune den ansøgte andel (ca. 2 mio. kr.) af ekstra rammen, vil forvaltningen anbefale, at udvalget tager stilling til, om det indmeldte indsatsprogram skal ændres. Endelig kan det ikke udelukkes, at Statens fremlægning af plan, for at finansiere samtlige udpegede indsats for 1. og 2. planperiode, vil løse udfordringen ved bl.a. Vidkær – tidspunkt for dette er dog usikkert.

Miljø- og Energiudvalget

Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 03.09.2014

- - -

Følgende bilag er vedhæftet:

[Bilag 1 - Indsatsprogram for Nordlige Kattegat og Skagerrak](#)

[Bilag 2 - Kort over prioriterede og supplerende indsatser](#)

[Bilag 3 - Notat fra Limfjordssekretariatet - Vandløbsindsatser i Limfjordsoplandet 2. generations Vandområdeplaner](#)

Beslutning:

.

Anbefalet.

Tommy Eggers og Anna Kirsten Olesen var fraværende.

Miljø- og Energiudvalget

Udskrift af beslutningsprotokollen

Mødet den 03.09.2014